

2 Керек жағдайда, адвокатпен кез келген мөлшерде кездесуді талап етіңіз, жеке кездесулерді, кез келген ұзақтықта, және оның құпиялық жағдайын қамтамасыз еткенде.

3 Ұлттық алдын алу механизмдердің және қоғамдық бақылау комиссияның (ҚБК) мүшелерімен құпия жағдайда кездесіп, әңгімелесу мүмкіндігін пайдаланыңыз. Оларға өзіңіздің жағдайыңыз, құқығыңыз, бостандық пен заңды ықылас, сонымен сізді қинап жатса, соған қатысты ақпарат беріп наразылығыңызды білдіріңіз.

4 Сіздің өміріңізге, денсаулығыңызға, ар-намысыңызға сотталған адамдардан қауіп-қатер төнетіндей болып жатса, жазбаша немесе ауызша мекеменің қызметкеріне өтінішіңізді білдіріп, қауіп-қатер жағдайын тоқтатуын сұраңыз, жедел шараларды қолданып, сізді басқа, қауіпсіз жерге жеке ауыстыруды талап етіңіз.

5 Сотқа шартты түрде мерзімінен бұрын босату туралы қолдау хат жазыңыз, немесе жазаның өтелмеген бөлігін жеңіл жазаға ауыстыру, жазаның мерзімін қысқарту, қиын ауыруға қатысты тағайындалған жазадан бас тарту туралы жазыңыз.

6 Мекеменің қызметкерлеріне өз құқығыңыз туралы айтып жүріңіз – адамның ар-намысын сыйлау, жеке адамның дербес құқықтылығы, қинау, зорлық-зомбылықтан қорғау, басқа да зұлымдық, намысқа тиіп қарау, жазаланады.

7 Сотталып отырған жердің сотына, мекеме әкімшілігінің қабылдаған шешімі бойынша, кез-келген әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) қатысты, немесе прокурорға Сіздің құқығыңызға тиіп жатса, өз наразылығыңызды жеткізіңіз.

8 Ауызша және жазбаша түрде ұсыныс, өтініш, наразылықпен мекеменің әкімшілігіне, жоғары басқару органдарына, сот, прокуратура органдарына, басқа да мемлекеттік органдарына, лауазымды

тұлға, қоғамдық бірлістіктерге, халықаралық құқық қорғау мекемелеріне жүгініп, ҚР Президентіне рақымшылық ету туралы өтініш жазыңыз.

МАТЕРИАЛДЫҚ-ТҰРМЫСТЫҚ СҰРАҚТАРЫ БОЙЫНША.

9 Бірден өзіңіздің құқығыңыз, жауапкершілік, қойылған шектеу, жазаны өтеу жағдайыңыз, ішкі тәртіп ережелері туралы ақпаратты, өз тіліңізде немесе басқа түсіне алатын тілде жазбаша түрде талап етіңіз.

10 Тексеріп, талап етіңіз, Сізде жеке ұйықтау орны, төсек-орын заттары болу керек. Бюджеттік қаражатына сізді тамақпен, бірінші қажеттілік заттар, киім-кешек, ішкі киім, жылы мезгіліне қарай және жынысыңызға сай келетін аяқ-киіммен қамтамасыз ету керек.

11 Кепіл етілген тегін медициналық жәрдемі бойынша, білікті медициналық көмегін талап етіңіз. Сонымен Сізде әлеуметтік және зейнетақы қамсыздандыруға құқығыңыз бар.

12 Сіз сауда желісі арқылы, өз қаражатыңызға азық-түлік, және бірінші керекті заттарды, жазу-құралдарын, әдебиет сатып аласыз, сонымен қатар ешбір шектеусіз газет пен журналдарға жазылсаңыз болады.

13 Туыс-тума, сыртқы дүниеге хат жазу, телефонмен сөйлесу, қысқа мерзімді, ұзақ мерзімді кездесулер арқылы, поштамен келген ашық хаттар, бандероль, радио тыңдап, теледидар қарап, кітапханаға барып, үстел ойындар, музыкалық аспап, мерзімді баспа-налар, әдеби кітаптармен, сонымен діни сараптама ретінде жағымды бағаланған діни әдебиет арқылы оқып, қарап, жазып, сөйлесіп байланысып тұрыңыз.

➔ <http://pana-defenders.info/useful-materials/weknowarticle13/>

Статья 13

Каждый имеет право на защиту своих прав и свобод!

PANA

КОАЛИЦИЯ ПО ВОПРОСАМ БЕЗОПАСНОСТИ И ЗАЩИТЫ ПРАВ ЗАЩИТНИКОВ

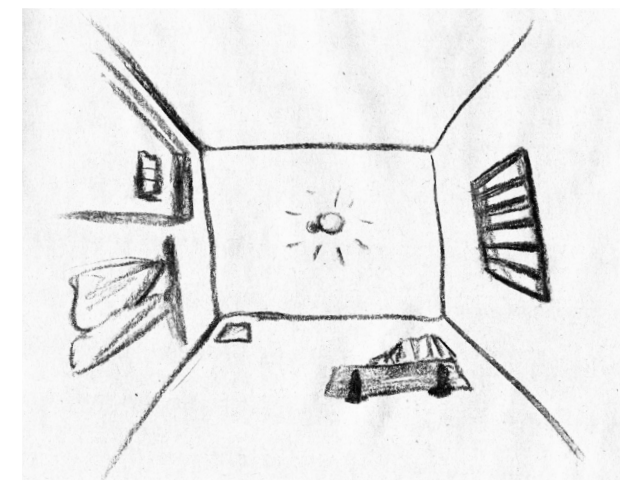
 facebook.com/panadef

 panadefenders@gmail.com

МЫ ЗНАЕМ 13 ПРИЕМОВ ЗАЩИТЫ ДЛЯ ОСУЖДЕННОГО



ИТАК, ВАС ОСУДИЛИ. ЗНАЙТЕ, ЧТО ВЫ ВСЁ-ТАКИ ИМЕЕТЕ ШИРОКИЙ СПЕКТР ПРАВ, И ВЫ МОЖЕТЕ ПРЕДПРИНЯТЬ СЛЕДУЮЩЕЕ.



ПО ОБРАЩЕНИЯМ В СВЯЗИ С СОБЛЮДЕНИЕМ ПРАВ

- 1 Обратитесь в суд с просьбой отсрочить исполнение приговора по причине:
 - а) тяжелой болезни самого осужденного или единственного трудоспособного члена семьи,
 - б) стихийного бедствия (пожар, к примеру),
 - в) чрезвычайных обстоятельств,
 - г) беременности или наличия малолетних детей,
 - д) воспитания ребенка без второго родителя.

- 2 При необходимости, требуйте свиданий в любом количестве с адвокатами, наедине, любой продол-

жительности и в условиях, обеспечивающих конфиденциальность.

- 3 Используйте возможность и право беседовать в условиях конфиденциальности с членами национального превентивного механизма (НПМ) и общественной наблюдательной комиссии (ОНК). Передавайте им сообщения и жалобы по вопросам нарушения прав, свобод и законных интересов, в том числе о применении пыток.
- 4 При возникновении угрозы жизни, здоровью либо достоинству со стороны осужденных и других лиц обращайтесь устно или письменно к любому сотруднику учреждения с просьбой об устранении угрозы, требуйте принять незамедлительные меры по устранению угрозы, в том числе путем перевода и сопровождения в безопасное место.
- 5 Обращайтесь в суд с ходатайством об условно-досрочном освобождении от наказания, замене неотбытой части наказания более мягким видом наказания, либо о сокращении срока назначенного наказания, об освобождении от наказания в связи с болезнью.
- 6 Говорите о своих правах сотрудникам учреждения – на уважение человеческого достоинства, неприкосновенность личности, защиту от пыток, насилия, другого жестокого, бесчеловечного или унижающего достоинство обращения и наказания.
- 7 Обращайтесь в суд по месту отбытия наказания с жалобой на любое действие (бездействие), решение администрации учреждения, либо прокурора, затрагивающее Ваши права.
- 8 Обращайтесь с устными и письменными предложениями, заявлениями и жалобами к администрации учреждения, в вышестоящие органы, суд, органы прокуратуры, иные государственные органы и к должностным лицам, в общественные объединения,

а также в международные правозащитные организации, обращайтесь с ходатайством о помиловании на имя Президента Республики Казахстан.

ПО МАТЕРИАЛЬНО-БЫТОВЫМ ВОПРОСАМ

- 9 Требуйте сразу предоставить в письменном виде информацию о своих правах, обязанностях, ограничениях, условиях отбывания наказания и правилах внутреннего распорядка на родном языке или на любом другом языке, которым владеете.
 - 10 Проверьте и требуйте, чтобы у Вас было индивидуальное спальное место и постельные принадлежности. Требуйте обеспечить Вас за бюджетные средства питанием, предметами первой необходимости, одеждой, бельем и обувью по сезону с учетом Вашего пола и климатических условий.
 - 11 Требуйте предоставления квалифицированной медицинской помощи в рамках гарантированного объема бесплатной медицинской помощи. Вы также имеете право на социальное и пенсионное обеспечение.
 - 12 Вы можете за счет собственных средств приобретать через торговую сеть продукты питания и предметы первой необходимости, письменные принадлежности, литературу, а также без ограничения подписаться на газеты и журналы.
 - 13 Поддерживайте родственные связи и связь с внешним миром путём переписки, краткосрочных и длительных свиданий, телефонных переговоров, получением посылок, передач, бандеролей, прослушиванием радиопередач и просмотром телепередач, пользования библиотекой, настольными играми, музыкальными инструментами, периодическими изданиями и литературой, в том числе религиозной, получившей положительное заключение религиозно-ведческой экспертизы.
- ➔ <http://pana-defenders.info/useful-materials/weknowarticle13/>

Бап 13

Өз құқығы мен бостандығын қорғауға әркімнің де құқығы бар!

PANA

ҚҰҚЫҚ ҚОРҒАУШЫЛАРДЫҢ ҚАУІПСІЗДІГІ МЕН БЕЛСЕНДІЛЕРДІ ҚОРҒАУ КОАЛИЦИЯСЫ

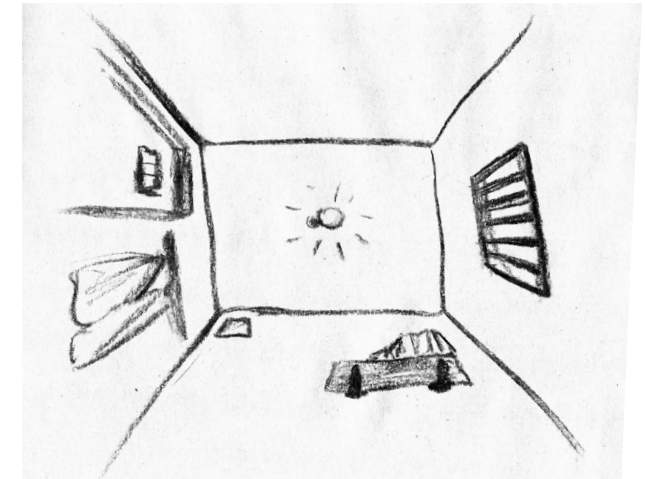
 facebook.com/panadef

 panadefenders@gmail.com

БІЗ ЖАЗАҒА КЕСІЛГЕНДЕРДІҢ 13 ҚОРҒАУ ЖОЛЫН БІЛЕМІЗ



ЕГЕР, СІЗ СОТТАЛДЫҢЫЗ БІЛІҢІЗ, СІЗДІҢ ҚҰҚЫҒЫҢЫЗ ӘЛІ КЕҢ, ЖӘНЕ СІЗ КЕЛЕСІ ШАРАЛАРДЫ ПАЙДАЛАНА АЛАСЫЗ.



ҚҰҚЫҚТЫ САҚТАУ ТУРАЛЫ ЖОЛДАУ

- 1 Мына себептер бойынша сотқа үкімнің орындалуын кейінге қалдыру туралы өтініш жасаңыз:
 - а) сотталған немесе отбасыңыздың жалғыз еңбекке жарамды адамның қатты ауруына байланысты,
 - б) дүлей апатқа байланысты (мысалы, өрт),
 - в) төтенше жағдайларға байланысты,
 - г) аяғыңыз ауыр немесе жас балаларыңыз болса,
 - д) екінші ата-анасыз жас баланы тәрбиелеу.